

49ий Злет Юнацтва
Елленвіл, Нью-Йорк

Конкурс Знання

Моя Україна: Карпати

Спілка Української Молоді в Америці
2008р.

Де знаходиться Україна і який є вид площі України?

Україна лежить на сході Європи. Україна переважно рівнина. 95% України це низовини (70%) і не стрімкі височини (25%). 5% України – це високі гори.

Як називаються українські гори?

Вони називаються

- Карпати
- Кримські гори

Як виглядає герб Закарпаття?

- Щит розсічений.
- На лівій половині у синьому полі три золоті смужки.
- На правій половині у срібному полі чорний ведмідь.

Герб Закарпаття

Як створилися Карпати?

Карпати є молоді гори. Вони мають 25 мільйонів років.

В Кайнозойській Ері, горотвірні рухи погнули і поломили земну кору та поклали землю у високі гірські хребти.

В часі Льодової Доби, у вищих частинах Карпат було багато льодовиків. Залишилися широкі долини з високими опадами і великі скелі.

Молоді гори Карпати, в деяких місцях, піднімаються з глибин землі 4 см або 1.6 дюймів (інчів) на рік.

Де знаходяться Карпати?

Карпати тягнуться з заходу Європи і переходять через південно-західну Україну.

До України належить середня частина Карпат - 140 миль.

Карпати замешкують різні народи - українці, чехи, словаки, поляки, мадяри, румуни і інші.

Частина Карпат де живе український нарід, це Українські Карпати.

Який вигляд мають Українські Карпати?

Українські Карпати мають лагідні хребти, різної висоти. (Висотою нагадують Аппалачі (Appalachian Mountains). Висота хребтів 600-2,000 метрів (1970-6560 стіп).

В горах Карпатах трапляються землетруси. Колись тут були вулкани і залишились кратери. В середні віки, на цих кратерах, будували замки і фортеці.

Гори Карпати стають вищі та вищі, чим далі на схід ідеш.

Ліси і лісові смуги - що росте залежить від висоти гір:

Скелі – росте мох

Полонини – ростуть трави, квіти, рододендри. Тут пасуть овечки і худобу.

Чагарники - росте жереп - гірські сосни

Шпилькові ліси - ростуть: кедри, смереки, ялиці

Мішані ліси - ростуть: сосна, ялина, смерека, бук, граб, береза

Листяні ліси - ростуть: дуб, граб, бук, клен, липа

Яке є населення Карпат?

Мало людей живе в горах.

Яка є погода у Карпатах?

Клімат лагідний, але холодніший від цілої України.

Клімат залежить від висоти гір.

Зима є холодна і триває 4-5 місяців. Є багато снігу. Весна є прохолодною, а літо тепле. Осінь є довга і погідна.

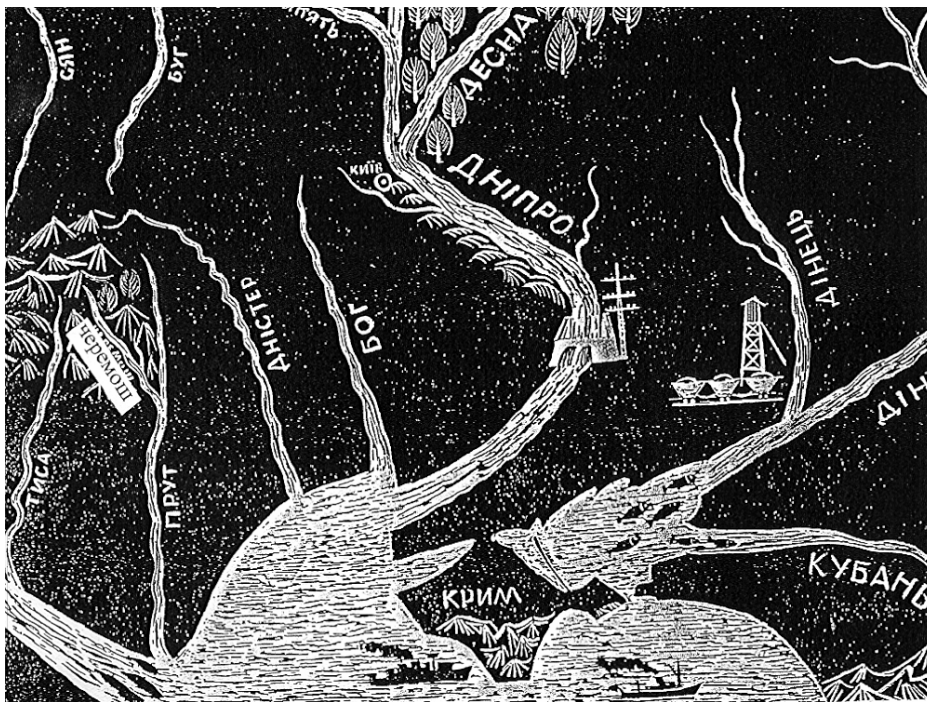
Багато дощів і снігу, найбільше у східних Карпатах. Найбільше дощу падає в червні і липні і зимою.

Тому в Карпатах багато рік. Багато повені коли тане сніг або падають дощі.

Чи є багато рік у Карпатах?

У Карпатах бере початок понад 500 річок які впадають до Чорного Моря.

Найбільші ріки в Карпатах є Дністер, Тиса, Прут і Черемош.

Що ще знаходяться у Карпатах?

У Карпатах є понад 800 мінеральних джерел. Кажуть, що мінеральні води мають лікувальні властивості.

Як виглядають тепер ліси у Карпатах?

Нині ліс у великій частині, спеціально в Низькому Бескиді, вирубаний.

Найбільше лісів лишилися в Горганах і в Чорногорі.

Які дерева, тварини, птахи і риби живуть у Карпатах?

Рослинність:

1. ліс
2. полонини (гірські луки)
3. соснові ліси (б'ір)

Дерева:

сосна	ялинка
бук	береза
клен	смерека
кедри	жереп (гірські сосни)

Рослини:

рододендри	трави
квіти - нарциси	

Тварини:

ведмідь	гадюка
рись	гірський саламандер
вовк	жаба
дика свинка	
карпатська білка	

Птахи:

орел беркут
сокіл
яструб
чорна лелека
чапля
дятель

Риби:

пструг (або: форель)

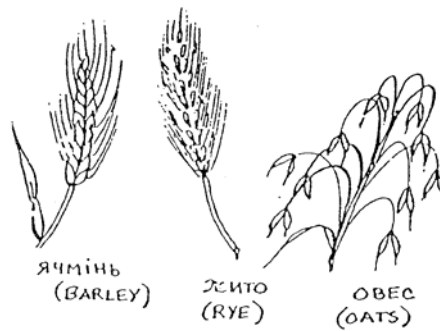
Чим займаються селяни у Карпатах?

Сільське Господарство:

Зерно:

Овес
Жито
Ячмінь

Льон
Картопля, бараболя
Сади, виноград

Тваринництво:

Забезпечує населення молоком, м'ясом, медом.

Скотарство - корови,
бички на м'ясо,
вівці - вовна, молоко, сир, м'ясо (баранина)

Бджільництво - порода бджіл, мед, віск, пилок

Рибництво - ставкові риби

Лісова промисловість:

Деревообробна промисловість
виробляють меблі
інкрустовані меблі
папір
лісохімія - медицина з дерев, листя, коріння

Копалини:

Нафта
Газ
Кам'яне вугілля
Кам'яна сіль

Чи у Карпатах є природні парки?

У 1986 році відчинився перший природний парк. Він називається Карпатський Природний Національний Парк.

Ціль парку - це зберегти природу гір.

Тепер знаходяться аж три парки у Карпатах:

1. Карпатський Природний Національний Парк
2. Синевир
3. Вижницький

Чи у Карпатах є заповідники?

Так – у Карпатах є заповідник який називається Чорногорський Заповідник. В ньому не можна полювати або рубати дерева.

Що притягає людей до гір Карпат?

Туризм – люди відвідують Карпати бо хочуть

- побачити лікувальні води і мінеральні джерела,
- оглянути краєвиди - ріки, гори, озера, і
- оглянути дерев'яні церкви, фортеці, замки.

Як можемо поділити населення Карпат?

Населення можна поділити на три групи:

- Лемки
- Бойки
- Гуцули

Всі три племена різняться мовою і культурою.

На які частини (які ми називаємо смугами) можемо поділити гори Карпати?

Карпати поділені на 4 смуги. Ці бескиди діляться на етнічні території.

1. Низький Бескид
2. Високий Бескид
3. Горгани
4. Чорногора

Низький Бескид або Лемківський Бескид

Низький Бескид є найдалше на захід, від ріки Попраду до джерел ріки Сяну і Ужа.

Тут живуть лемки.

Низький Бескид або Лемківський Бескид:

1. Лежить тепер у Польщі і Словаччині
2. На 1,000 метрів високі верхи
3. Верхи круглі, долини широкі
4. Тут мінеральні джерела - лікувальні води – найвідоміша називається Криниця
5. Головне заняття - рільництво і годівля домашніх тварин
6. Акція Вісла - переселення лемків до Польщі. Проти виселення лемків боролася УГІА.

Високий Бескид або Бойківський Бескид

Високий Бескид є на схід від Низького Бескиду.

Тут живуть бойки.

Високий Бескид або Бойківський Бескид:

1. Вищі гори, 1,500 метрів висоти
2. Від ріки Сяну до ріки Лімниця
3. Полонини
4. Головне заняття –
 - Скотарство- худоби-воли і вівці
 - Хлібороби - овес, бараболя
 - Садівництво - Сади з овочами
 - Торгівля Сіллю – кам'яна сіль
 - Вироби дерева
 - Нафтова промисловість
5. Славне місто Ужгород, над рікою Уж
 - місто Хуст
 - місто Дрогобич
 - місто Борислав - нафта і нафтові вежі

Герб міста Ужгород

На Бойківщині, в селі Нагуєвичах, коло Дрогобича, народився письменник Іван Франко.

Іван Франко написав повість Захар Беркут, в якій описує боротьбу з татарами.

Гора Маківка. Тут у 1914 році Українські Січові Стрільці (УСС) виграли бій з москалями.

Горгани

Горгани лежать на схід від Високого Бескиду, і тягнуться до ріки Прут. Тут нема багато населення / людей.

Тут живуть бойки.

Горгани:

1. Багато рік, ріки вузькі, береги стрімкі.
2. У ріках пороги і водоспади.
3. У лісах - смереки, жереп (гірська сосна)
4. Високі верхи і глибокі перевали
5. Найвищий верх називається Сивуля (1,836м або 6,023 стіп)

Гуцульський Бескид або Чорногора

Знаходиться на південному сході від Горганів, від ріки Прут аж поза ріки Черемош.

Тут є найвищі гори Карпат. Найвищий шпиль Чорногори це Говерла (2,058 метрів висока 6,751 стіп).

Тут живуть гуцули.

Гуцульський Бескид або Чорногора:

1. Тут вулканічні Карпати - вулканічні кратери
2. Часом ці кратери творять озеро
3. Ліси - долом листяні, а вище шпилькові
4. Багато річок, які спливають до ріки Дністер і Прут
5. Водоспади
6. Головне заняття
 - Скотарство - худоба – на верховині
 - З молока роблять бриндзу (овечий сир)
 - З овечої вовни роблять сукно
 - Вирубівання лісів
 - Культурні вироби – різьба, ткацтво, гончарство, килими
 - Окремий стиль будівництва – трибанні церкви, хати
7. Міста Косів, Яремче, Ворохта
8. Найбільше гуцульське село Жаб'є
9. Село Криворівня, літом тут приїздили малярі, і письменники
(Іван Франко, Леся Українка, Михайло Коцюбинський)
10. В Надвірній і Биткові - нафта, мінерали

Гуцульський Одяг

Лемківський Одяг

(з книжки "Український Народний Одяг" 1992)

Бойківський Одяг

(з книжки "Український Народний Одяг" 1992)

Гуцульський Одяг

(з книжки "Український Народний Одяг" 1992)

Вишиття

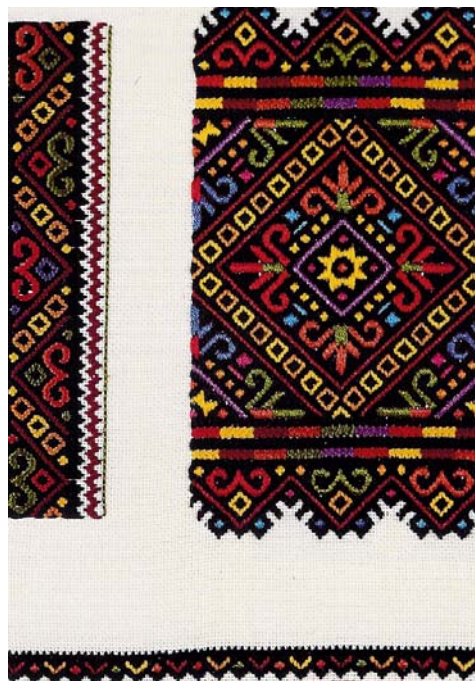
(з книжки "Український Народний Одяг" 1992)

Лемівські взори

Бойківські взори

Гуцульські взори

Писанки

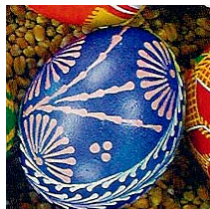
(з книжки "Українська Народна Писанка", Віра Манько 2001)

Гуцульщина

Бойківщина

Лемківщина

Моя Україна: Карпати

6-7 років

Будуть рисунки на столі. Вміти пізнати одяг гуцула, гуцулки
Дерев'яну Церкву побудована на стиль Карпатський
Герб Закарпаття
Може показати на мапі де гори Карпати
Знає назву і як виглядає сопілка,
Як називаються українські гори (Карпати, Кримські гори)
Одно дерево що росте в Карпатах (Дуб) (сумівська тематика-дубове листя,
жолудь на емблемі – значіння)
Одно звірятко що живе у Карпатах
Одна птаха що літає в Карпатах

8-9 років

Може показати на мапі де знаходяться Карпати
Як виглядає герб Закарпаття
Як називаються українські гори (карпати, кримські гори)
Скільки років мають Карпати
2 дерева що ростуть в Карпатах
2 звірятка що живуть в Карпатах
2 птахи що літають в Карпатах
1 ріка що плаває в Карпатах
Знає назву 1 інструмента -- сопілка або трембіта—дерев'яні інструменти
Найвищий шпиль в горах Карпатах ---- Говерла
Може пізнати дерев'яну Карпатську церкву
Може пізнати одяг Гуцулів

10- 11 років

12 років

Як виглядає герб Закарпаття?
Чи Карпати молоді чи старі гори? Скільки років мають Карпати?
На скільки інчів гори Карпати піднімаються з глибин землі кожного року?
Знає що гори Карпати стають вищі та вищі , чим даліше на схід ідеш.
Знає що Карпати поділені на 4 смуги (сторінка 6)
Найвищий шпиль в горах Карпатах---Говерла –на Чорногорі—де гуцули живуть.
Знає що долом ростуть листяні дерева, а вище шпилькові дерева, а найвище, на
Скелях росте мох
Знає назву (2) двох дерев-листяні
Знає назву (2) двох дерев-шпилькові

2 інструменти сопілка, трембіта

(на трембіту вживають смереку- подумайте чому)

2 ріки в Карпатах

Скільки рік у Карпатах, і чому в Карпатах так багато рік?

Як виглядають тепер ліси у Карпатах (сторінка 3)

Що таке заповідник (сторінка 5) і чому існує заповідник у горах Карпатах?

13 -14 років

Герб Закарпаття

Як створилися Карпати (сторінка 1)

Які народи замешкають Карпати (сторінка 1)

Знає що до України належить середня частина-140 миль

Висота Карпат -- 2000 метрів

Знає що колись давно тут були вулкани і залишилися кратери. В середні віки на цих кратерах будували замки і фортеці.

Знає що гори Карпати стають вищі та вищі, чим даліше на схід ідеш (Найвищий шпиль- Говерла на Чорногорі)

4 смуги Карпат-(сторінка 6)

Знає що ці 4 смуги діляться на етнічні території

(Низький Бескид- тут живуть лемки—пізнає лемківський стрій

Високий Бескид і Горгани – тут живуть Бойки-пізнає бойківський стрій

Чорногора- тут живуть Гуцули- пізнає гуцульський стрій)

Що притягає людей до гір Карпат (сторінка 5)

Знає що нині ліс у великій частині вирубаний---Найбільше лісів лишилися в Горганах і в Чорногорі.

Що таке заповідник і де в Карпатах існує заповідник (ст. 5)

15, 16 років

17 років

Герб Закарпаття

Як створилися Карпати (сторінка 1)

Висота Карпат -2000 метрів

Знає що гори Карпати стають вищі та вищі чим даліше на схід ідеш.

4 смуги Карпат (сторінка 6)

Знає що ці 4 смуги діляться на етнічні території

Лемки, бойки, гуцули—пізнає їхні строї

Чим займаються селяни у Карпатах (сторінка 4, 5)

Що притягає людей до гір Карпат (сторінка 5)

Яка тут лісова промисловість

- Копалини

- Деревиробна промисловість (сторінка 5)

Чому у Карпатах заповідники і природні парки?